

MANTELKINDEREN

Erna Schelstraete

Roman, gebaseerd op ware gebeurtenissen

Inkijkexemplaar

MANTELKINDEREN

Erna Schelstraete

Eerste druk 2020
Tweede druk 2021
Copyright © Erna Schelstraete
Omslag vormgeving Bobby Boer | Ambilicious
Binnenwerk vormgeving Ambilicious
Redactie Annette Rijdsdam
Eindredactie Inanna van den Berg | Ambilicious
Copyright © 2020-2021 Ambilicious, Breda

ISBN 978-94-93210-29-5 | NUR 334
www.ambilicious.nl

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

MANTELKINDEREN

Voor Annemie G., die zeer nauw verweven is met dit verhaal.

Er is maar één land: de aarde.
Er is maar één volk: de mensheid.
Er is maar één geloof: de liefde.

F. M. Wibaut, politicus en zakenman, 1859 – 1936

PROLOOG

Annemie, 2015

Leven met een verhaal waarin zoveel gaten zitten dat het er altijd tocht, vind ik onverdraaglijk.

Ik krijg het er koud van. Pas als je ouders en grootouders dood zijn, schieten de vragen die je had moeten stellen je te binnen. Ik was wel een nieuwsgierig kind, helaas was het antwoord op mijn eeuwig 'Waarom?' al te dikwijls 'Daarom!' of 'Daarvoor ben je nog veel te klein.'

Toen ik groot genoeg was, was het voor altijd te laat.

Ik moet een jaar of acht geweest zijn toen ik iets vreemds ontdekte op de gevel van ons huis. Onder de bel hingen twee naambordjes. Op het bovenste stond *Hidalgo – Castelein*. Mama en papa en ik dus, Annemie Hidalgo. Op het onderste las ik *Vermeire – Castelein*. Dat moest Bobonne zijn, de mama van mijn mama, ze woonde in hetzelfde huis. Zij heette Margareta Castelein.

'Wie is *Vermeire*?' vroeg ik.

Ze vertelde dat het de naam was van haar man en dat die gestorven was, twee jaar voor mijn geboorte.

'Waarom heet mijn mama dan Elisabeth Castelein en niet Elisabeth Vermeire? Ik heet toch Hidalgo zoals mijn papa?'

Ze werd heel boos en zei 'Dààrom!' en dat ik nog veel te klein was om dat te snappen. Ik begreep meteen dat het iets te maken had met seks, ik was bijna negen, maar daarover mocht ik niet praten.

Wat volwassenen meestal niet snappen, is dat een kind dat geen antwoord krijgt op vragen waar het mee zit, zelf wel een uitleg zoekt.

Al op driejarige leeftijd zag en hoorde ik veel dingen die ik volgens de grote mensen niet mocht zien of weten. Ik was dol op tante Emma, Bobonnes lievelingszus met wie ik heel graag speelde.

We waren bij haar op bezoek; Bobonne vertelde dat tante Emma heel ziek was en in bed moest blijven.

In een onbewaakt ogenblik sloop ik toch naar haar kamer. 'Tante Emma?' fluisterde ik. Ze antwoordde niet en lag heel stil op haar rug in bed, met gesloten ogen en met een paternoster in haar gevouwen handen. Op haar nachtkastje stonden een ruiker witte bloemen, een kruisbeeld en een brandende kaars.

'Tante Emma?' Met stille stapjes sloop ik tot bij haar bed. Heel voorzichtig streelde ik haar handen. Haar gerimpelde huid voelde koud en stijf aan. Ik schrok van die rare kou en trok mijn hand weg.

'Tante ...?' Ik voelde tranen opkomen.

'Annemieke, wat doe jij hier??' Bobonne en mama schrokken even hard als ik.

'We hadden toch gezegd dat je hier niet naartoe mocht gaan? Tante Emma is veel te ziek. Je moet beneden blijven!' Ze spraken boos, niet hard, eerder fluisterend. Tante Emma zei nog altijd niets. Wanneer zou ze zeggen dat ik haar beste vriendje was en dat ik altijd bij haar mocht komen?

'Gauw naar beneden, jij!' zei mama. 'Dit is geen plek voor kinderen. Ga maar met je puzzel spelen en stoor ons niet, wij gaan tante Emma verzorgen.'

Toen ze even later beneden kwamen, vertelde mama dat tante Emma nu een engel was bij God in de hemel en dat ik voor haar moest bidden. Ik geloofde er niets van, ze lag toch in haar bed? Engelen hadden vleugels, dat wist ik zeker. Ik werd heel boos en wilde weer naar boven. Mama hield me tegen en zei dat engelen niet kunnen praten, dat tante Emma nooit meer met mij zou spelen en dat ik moest

zwijgen en braaf zijn, of dat ik anders in de hoek vloog. Bobonne weende, ik durfde niets meer te vragen en een paar dagen later was tante Emma weg.

Bobonne zette een foto bij op de kast.

Elke week stofte ze de fotolijsten af en praatte met haar doden. Vanaf die dag ook met tante Emma, met wie ze herinneringen ophaalde aan hun kinderjaren in Uitkerke. Soms lachte ze, meestal niet.

Ik was een jonge vrouw van 21 toen Bobonne stierf. Ze was 82.

Al die tijd hadden we samen gewoond en nooit had ze mijn vragen beantwoord. Ik voelde dat er dingen waren die ik niet mocht weten. Geheimen.

Op het rouwprentje stond *Margareta Justine Castelein, geboren in Blankenberge op 26 juni 1894 en gestorven in Brugge op 23 oktober 1976, moeder van Elisabeth Castelein.*

'Waarom staat er niet *weduwe van Raymond Vermeire?*' vroeg ik aan mama.

'Dat hebben we zo afgesproken,' was haar vage antwoord.

Met tranen in de ogen keek ze me aan en fluisterde: 'Omdat Bobonne haar hele leven alleen van haar eerste man echt is blijven houden. Van mijn papa!'

Aan die koffietafel na de begrafenis van haar mama, zonder dat ik iets vroeg, vertelde ze dat haar vader een soldaat was in de Eerste Wereldoorlog. Een Duitse soldaat.

Natuurlijk had ik wel duizend vragen: mijn echte opa was een Duitse soldaat!

Hoe hij heette? Waar Bobonne en hij elkaar hadden ontmoet? Of ze een foto van hem had? Of hij nog leefde en of zij hem nog had gezien?

'Ze kenden elkaar al van voor de oorlog met Duitsland. Ze zagen elkaar echt dolgraag, mijn mama en papa. Ga je dat altijd onthouden, Annemie?' vroeg mama zacht.

Ik wist niet wat ik daarop moest zeggen, het was allemaal

zo ver weg, ik kon me daar niets bij voorstellen. Een bezet land, een lief die een vijandige soldaat was, het leven in de oorlog, allemaal zo onvoorstelbaar. Ik ben geboren in 1955, gedurende mijn leven is er nooit oorlog geweest.

‘Maar, hoe ging dat dan na de oorlog? Bleef die soldaat hier? Is Bobonne met hem meegegaan?’ Mama antwoordde niet, de tranen bleven komen. Ik zweeg.

Nadien heeft mama me nooit meer iets verteld over wat er gebeurd is met haar ouders.

Door dat grote gat in haar en mijn verhaal komt tot op vandaag nog de meeste tocht.

Ik ben zo kwaad op mezelf, dat ik niet heb doorgevraagd en nu is mama ook dood. Ze nam haar geheimen mee in het graf. Zelf had ik intussen vier kinderen en al mijn aandacht ging naar mijn jonge gezin. Het was druk en gezellig en ik was blij dat mijn kinderen niet als enig kind moesten opgroeien zoals ik. De vraag naar de Duitse soldaat die mijn opa was, raakte op de achtergrond.

Toch bleef het knagen.

Kon ik het nog maar vragen!

Ik wil zoveel weten: waar mijn opa woonde, uit welke familie hij kwam, wat voor iemand hij was en wat hij dacht; ik wil hem horen spreken en bovenal wil ik getuige zijn van de liefde die aan de oorsprong lag van het leven van mijn mama. En dus ook van mij en mijn kinderen, aan wie ik het verhaal zou willen vertellen opdat zij niet zoals ik moeten leven met gaten in hun eigen geschiedenis.

Pas na mama's dood heb ik heel wat foto's en brieven gevonden. Er was vooral die ene foto waarop mijn mama als klein meisje met haar beide ouders stond die me maar bleef intrigeren. Toen de kinderen wat groter werden en me minder nodig hadden, begon ik alles uit te pluizen.

Die documenten zijn een soort teletijdmachine waarmee ik probeer terug te reizen naar de tijd waarin Bobonne Margrietje Castelein was, het mooiste meisje van Blankenberge en omgeving.

Naar de tijd net vóór de Eerste Wereldoorlog ...